

in mohamedanov prišlo k cesarju v Budimpešt, da se mu poklonijo! Mohamedani v Sarajevu želijo združenje z Avstrijo, ločenje od muftija v Carigradu in šole. Andrassy hoče pridržati turške postave, turške uradnike in mohamedanskim begom ali grajščakom njihova posestva ohraniti. Filipovič pa tirja ravno nasprotno: hrvatske postave, in uradnike, ki so zmožni hrvatskega jezika, ali vsaj českega ali slovenskega. Nemcev in Magjarov in Turkov torej neče! Kteri bo zmagal?

Za poduk in kratek čas.

Poslednji boji za Bosno.

I. V pondeljek 19. avg. t. l. so naši hrabri vojščaki pod slavnim vojskovodjem, generalom Filipovičem, vzeli Sarajevo po strahovitem klanju. Trebalo je še potrtemu sovražniku za petami pritisniti do Višegrada, vsa Bosna bi bila uže naša. Brez dvombe bi se vse tudi tako zgodilo, ko bi general Szapari z svojimi Magjari ne bil tepen pred Tuzlo in vgnan nazaj do Doboja, kder so zdivjani Turki na vso moč prizadevali si, da bi Bosno prekoračili in glavno stezo iz Sarajeva v Brod prerezali. Ob enem se je vnela strašna rabuka v Banjiluki in napad na Bihač spodletel. Zdaj so na Dunaji videli, kako prav je imel general Filipovič, ko je sprva uže tirjal 200.000 mož. Kar so mu takrat odbili, to so mu sedaj naglo, kolikor le mogoče, dopošljali. Od vseh strani vrelo je novih vojakov v Bosno. Med tem je preteklo vendar mesenc dni in naši junaki v Sarajevu so morali mesto in okolico varovati pred vstaši, kateri so se prikazovali, sedaj tu sedaj tam. Po 10 bataljonov z 16 kanoni je naših naglo med nje udarilo, jih razpršilo in se potem zopet v Sarajevo podalo nazaj. Sredi septembra je došlo toliko pomoči v Bosno, da se je povsod pričel odločilni boj: v Krajni, v Posavini pa tudi od Sarajeva naprej; 16. sept. dobil je Filipovič pomoči: 12 bataljonov in potrebno artilerijo ali kanone pod generalom Vecsey-jem. Dva dni jim da odpočitka in med tem generalu razloži navado, kako se Turki borijo, in način, kako se jim najleži pride do živga. V četrtek potem mu ukaže marširati iz Sarajeva proti izhodu do Mokrega, da zgrabi vstaše in Turkov potrebi stezo iz Sarajeva čez Romanjo-planino v Srebrenico, Višegrad, Rogatico, Gorazdo in Fočo. Od Sarajeva do Mokrega pred Romanjo-planino je kakih 24 ur težavnega hoda. Pri Mokrem se začne vthajati čez 3600 čevljev visoko planino. V kakih 6 urah se preleze čez njo v Han-podromanjski, od koder je 5 ur v Glasinac. Turki niso branili prelaza, marveč so zadi za Glasinacem poiskali jako močen in za obrambo pripraven kraj. Zadi za Glasinacem se namreč steza razkolje na dvoje, ena drži na levo nad Baltič in Ognjak v Srebrenico, druga pa nad Senkovič v Rogatico. Prostor med

obema stezama je gorat, skalnat in z šancami zavarovan; tukaj je naše pričakovalo 8000 Turkov z 6 kanoni; prišlo jim je tudi nekoliko tisoč Arnautov na pomoč. Prva šanca je varovala razpotoje pri Glasinacu, druga je pri Ognjaku zapirala stezo v Srebrenico, tretja pa pri Senkoviču cesto v Rogatico; na sredi med šancami visoko na skalnem vrhovju imeli so vstaši svoj tabor, kder je bilo veliko streliva in živeža hranjenega. Vecsey je vse to dobro poizvedel v Mokro in sklne sovražnika iznenadnoti. Še isti den, t. j. v petek 20. sept. ukaže kolikor mogoče tiho preplaziti Romanjo planino. Celih 11 bataljonov z 16 kanoni je lezlo sedaj po planini po sila težavnih in nevarnih stranpotih, kder se sicer le koze in pastirji potikajo. Ko so na vrh prišli, jih dobi noč, mesenc jim sveti in razliva na okolico svojo blede svetlobo. Sovražnikov ni najti nikder; naši pa stopajo opazno v dolino in pridejo okoli 9. ure v Han-podromanjski v popolno dobrem redu. Oficirji in vojaki so srečno izvršili prelaz čez Romanjo-planino. Da pa to sovražniku kolikor mogoče dolgo prekrivajo, niso smeli vojaki zakuriti, ne kuhati, vsak je glad tolažil s tem, kar je na hrbtu seboj prinesel. Spali so ali prav za prav dremali do 1. ure popolnoči; potem so se vzdignoli in marširali v boj, to pa v 3 kardelih ali oddelkih, kakor jim je bil general Filipovič uže v Sarajevu ukazal. Prvo ali levo kardelo pod obristom Königom marširalo je naprej v Glasinac, kamor je prišlo ob 3. uri zgodaj z 3 bataljoni reg. Kellner štev. 41. in 2 bataljonoma reg. nadvojvode Jožefa štev. 37. in z 8 kanoni. Desno kardelo pod obristom Rakasovičem imelo je 2 bataljona res. reg. Sokčevičevega štev. 78. potem 1 bataljon Varaždinskega reg. štev. 16. in 4 kanone. To kardelo je iz ceste vkrenolo na desno v planine, da bi vstašem nad Mrvič, Crkvino, Bjelosavič prišlo za hrbet in jih pri Senkoviču prijelo, kedar bi utegnili iz taborja med Ognjakom in Glasinacem bežati. To se je tudi točno tako zgodilo. Med tem, ko je desno kardelo drapalo v planine proti Senkoviču, smuknilo je levo kardelo prav opazno mimo velike turške šance na razpotju ter je mahnilo naravnost na sever proti Baltiču, srednje kardelo pod obristom Pittelom pa se je vstavilo na uže imenovanem razpotju z 2 bataljonoma reg. Molliary štev. 38. in 1 bataljonom reg. Varaždinskega in 5 kanoni. Ko so naši prišli do Baltiča, ukrenili so naglo proti izhodu, potem pa proti jugu naravnost nad Ognjak. Okoli 8. ure zagromi prvi kanonski strel iz turške šance med naše vojake, ki so v vojnih vrstah razstavljeni čez ravno polje prodirali proti znožju vrhov, na katerih so bili Turki in njihove šance z kanoni varno poskrite. Na najskrajniši levici hiti major Grim čez ravan, Turki streljajo čedalje bolj ostro in gosto, cele vrste vojakov se poderejo z oficirji vred, major sam padne ranjen raz konja. V tej sili pomaknejo se naši kanonirji sila predrzno naprej in mečejo

grozen ogenj med Turke tako, da jim ena raketa užge zalogo streliva; bregovje se strese, obnebje prešine rudeče-zolti plamen, na stotine Turkov je raztrganih; sovražnik preplašen. V tem hipu vderijo naši pod poveljništvom stotnika Mastny-ja na vrh, nabadajo Turke z bajonetom, kakor snope, ali jih zaženejo v pobeg, prvi del turškega taborja je naš, 1 kanona in mnogo pušek zaplenjenih, ali tudi žalostno šepetanje zašumi med zmagovalnimi vojaki, da je izmed njih mnogo mrtvih in ranjenih, zlasti oficirjev! Jednak boj se je v tem času dovršil bolj na desni od Grimove čete; tukaj je komandiral obrist Kronenfels; jegovi vojaki proderejo do 450 korakov pred sovražnikom, dalje ni mogoče, preveč vojakov pada mrtvih, obleži ranjenih; ena sama turška kroglja šrapnelka ubije vse oficirje 6. kompanije 37. regimenta; toda korporali obrabijo vojake, kmalu pristopijo pripomočne čete in sedaj bolj zgosteni vdrapneje navzgor v Turka z bajonetom, ga vržejo ven iz šance in zapodijo v pobeg. To je bilo okoli 1. ure popoldne. V tem času pa je tudi srednja četa pod Pittelom vzela turško šanco na razpotju za Glasinacem. Ves Turek se zdaj vali navzdol proti Senkoviču, ali o joj Turkom, tukaj uže stoji obrist Rakasovič, ki bežeče divjake pozdravi z točo krogelj iz pušek 3 bataljonov in 4 kanonov. Kakor če jug ostro potegne in ajdinske snope prekupicava, tako padajo turške čete smrtno zadete od gostih krogelj. Od 8000 vstašev je le malo živih, a naših je palo 500, med temi tudi lajtnant Wenedikter, rojen Mariborčan. Vsled ove sijajne zmage bila je turška sila na izhodnjem kraju Bosne zatrta, mesta Rogatica, Višegrad, Gorazda in Foča so se nam vdala brez boja.

Smešničar 46. Nekde so hrast podirali; da bi jim na zdol ne pal, sklenejo konja zapreči z lanci ali ketnami, oklenjenimi za vrh drevesa; hrast se ziblje in ziblje in zavije na zdol konja pa vrže na drugi hrib v gošo, da mu glavo odtrga. Zdaj pravi eden: pojdi, pojdi brat, in poglej, kde se kaj naš konj pase? Gre in, ko se vrne, pravi oj, za vozit ne bo več, ker neje kam hamota djet, za jahat pa še bo! D. Pleterški.

Razne stvari.

**VARH, OČE VLASTI VOJVOD SI NARODA,
BLAGA, SLAVNA, OSREČNA TI OSODA!!**

Živkov.

(Mariborska čitalnica) napravi v nedeljo 17. nov. ob 7. uri zvečer besedo na čast 70letnici g. dr. Janeza Bleiweissa, ki je pri jenem odprtju kot govornik v Mariboru navzoč bil. Po besedi je ples!

(Turčinski lovci) so se iz Maribora v petek peljali po veliki cesti proti Ptuj na lov in kričijo, naj se jim vožja, ki je težko obloženi voz moke peljal v Maribor, takoj izogne. Ker tega ni storil, so ga 3 lovci zgrabili in tako topli, da so mu eno roko 2krat zlomili in 14 ran prizadajali. Dru-

halnikov ranjenec ni poznal, pač pa so jih žandarji na mostu prijeli, ko so se zvečer iz lova vračali. Vsled tega so pred sodnijo morali baje nekov Leonhard, potem Pichler, Hobacher in Kramer.

(Ptujška čitalnica) napravi ob 8. zvečer 17. nov. veselico dr. Bleiweissu na čast. Načrt je bogat in krasen. Ples.

(Svitli cesar) so za stavljenje nove šole pri sv. Miklažu na Dravskem polji darovali 200 fl.

(V Rogacu) se je naselil doktor vsega zdravilstva g. Matija Zidarič.

(Štipendij za dijake) je do 30. nov. razpisanih 42, med njimi tudi 1 Cvetkova, 1 Plohlava, 1 Kukenšinekova in 2 Lovro Korenovi.

(Pri najnovejšem vojaškem povišanju) so pri 47. reg. Hartung postali nadlajtnanti: g. Janez Vraz iz Biša fare sv. Bolfanka v Slov. gor., g. Anton Bizjak in g. Jožef Schrei, lajtnanti pa g. Maks Winkler, Alfred Sperl, Josef Fichtmüller in Jožef Krušic.

(Vinsko dražbo) naredi vinorejsko društvo v Cmureku še ta mesec. Kaj neki v tej zadevi dela mariborsko društvo, tega še menda njegov predsednik g. dr. Mullé sam nevé!

(Koroški reg. Marojčič) se je iz bojišča pripeljal po Rudolfovi železnici v Celovec, kder je bil sijajno sprejet. Milostljivi knezoškof so ga prijazno nagovorili in podelili mu na prošnjo vojakov svoj škofovski blagoslov. Liberalcem to ni prav, kar pa nič ne dene, tem še Bog ni prav!

Dražbe III. 18. nov. Juri Drogenik na Vonarjem, Jožef Lovce v Prenušu 13.115 fl. 20. nov. Martin Podergajz v Vovšah 455 fl. Franc Macen v Grajeni 1065 fl., Anton Kožel v Vojuiku 3520 fl., Juri Golež v Arclinu 2315 fl. 21. nov. Gašpar Sakošek 37.722 fl. v Celju. 22. nov. Matevž Godec v Prepolah, Jožefa Mom v Slivnici 2040 fl. 23. nov. Jakob Vogrinec 265 fl. v Šmarji.

(Za družbo duhovnikov.) so vplačali č. gg. Jeriša 12 gld. (vstn dpl.), Kalin Iv., Vošnjak, Hajšek Ant. po 1 gl. (letn.)

Loterijske številke:

V Gradcu 9. novembra 1878: 8, 10, 63, 80, 90.
Na Dunaju " " 70, 21, 55, 59, 17.

Prihodnje srečkanje: 23. novembra 1878.

Dobra sol.

Obče čislano privatno sol, ki je za 14% boljša od morske v Piranu, ter navadno sol v gručak več kakor nadomestuje, dpošilja lepo posušeno in v žakljih trdno vloženo po najnižji ceni iz svoje solne zaloge.

Rupert Jud
v Celju